

Міністерство освіти і науки України

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Юридичний інститут

Навчально-наукова лабораторія дослідження
проблем політики в сфері боротьби зі злочинністю
НДІ вивчення проблем злочинності ім. академіка
В.В.Сташиса НАПрН України

Івано-Франківський обласний осередок Асоціації
кримінального права України

Матеріали Міжнародної науково-
практичної Інтернет-конференції

**«Політика в
сфері боротьби зі
злочинністю»**

11 - 16 березня 2014 року

Івано-Франківськ, 2014

ББК 67.9(4УКР)

М34

Редакційна колегія:

Борисов В.І. - академік НАПрН України, директор Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, професор кафедри кримінального права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор

Фріс П.Л. - Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, академік АНВШУ України доктор юридичних наук, професор;

Микигін Ю.І. - заступник директора Юридичного інституту імені В. Стефаника, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Загурський О.Б. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Козич І.В. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника

М34 Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції "Політика в сфері боротьби зі злочинністю" [Текст]. - Івано-Франківськ, 2014. - 341 с.

В збірнику розміщені матеріали 2-ї інтернет-конференції "Політика в сфері боротьби зі злочинністю", проведеної 11-16 березня 2014 року спільно Навчально-науковою лабораторією дослідження проблем політики в сфері боротьби зі злочинністю НДІ вивчення проблем злочинності ім. академіка В.В. Сташиса НАПрН України і Івано-Франківським обласним осередком Асоціації кримінального права України. Конференція традиційно присвячена проблемам політики у сфері боротьби зі злочинністю в Україні і організована в рамках виконання наукової теми, що розробляється кафедрою кримінального права.

Матеріали збірника можуть бути використані в науково-дослідній та викладацькій діяльності

ББК 67.9(4УКР)

© Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем політики в сфері боротьби зі злочинністю НДІ вивчення проблем злочинності ім. академіка В.В. Сташиса НАПрН України, 2014

Медицький І. Б.

*Прикарпатський національний університет
ім. Василя Стефаника, доцент кафедри
кримінального права, к.ю.н., доцент*

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ЧАСТИНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЖОРСТОКІ ФОРМИ ПОВЕДІНКИ З ТВАРИНАМИ

Жорстока поведінка з тваринами, яка набуває особливого значення за умов її очевидності, негативно впливає на моральні засади суспільства, викликаючи деформації у психічному стані оточуючих. Такі ситуації є тим більш небезпечними, оскільки вони тісно пов'язані із чинниками більш високого рівня конфліктності соціуму в різних сферах. Небезпека цих форм полягає ще й у тому, що жорстоке поводження з тваринами стає нормою поведінки, безпосередньо впливаючи на взаємовідносини людей. Судова практика наочно демонструє, що багато із тих, хто скоює тяжкі насильницькі злочини проти особи, починали саме зі знущання над тваринами [3, с.11]. За даними МВС України, у 2001 р. за статтею 299 КК було порушено 5 кримінальних справ, у 2003 р. – 41, у 2005 р. – 35, у 2007 р. – 28, у 2009 р. – 54; протягом 2002-2009 рр. винесено 47 обвинувальних вироків [1]. Однак злочинам даної категорії притаманний високий рівень латентності, у зв'язку із чим вони часто залишаються поза сферою кримінальної реєстрації.

Розробці питань юридичної відповідальності за жорстокі форми поведінки з тваринами в Україні приділено чимало уваги, праці, зокрема, І.А. Головка, В.А. Копиляна, А.В. Ландіної, Л.С.Кучанської, В.В. Кузнецова, Д.О. Калмикова, А.О. Данилевського суттєво розширили арсенал кримінально-правової науки в цій частині. Водночас продовжують залишатися проблемними питання, викликані термінологічним тлумаченням «жорстокого поводження», визначенням форм його проявів, характеристикою елементів складу злочину, пов'язані з підставами розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності, недоліками законодавчих конструкцій. Суперечлива слідчо-судова практика, помилки, що допускаються у процесі кваліфікації, при вирішенні питань звільнення від відповідальності чи призначенні покарання лише у черговий раз акцентують на цьому. Не слід залишати поза увагою й законодавчі спроби видозмінити цей механізм боротьби за допомогою

засобів кримінально-правового впливу. На даний момент у Комітеті з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності ВР України знаходяться на опрацюванні 4 законопроекти, спрямовані на вдосконалення кримінальної відповідальності за жорстокі форми поведінки з тваринами. Положення одного з них стали предметом аналізу та підставою для пропозицій.

Законопроект №2083а від 21.06.13 р. (ініціатор – народний депутат України Лабунська А.В.), яким КК України доповнюється ст.2991, що регламентує відповідальність за порушення правил утримання домашніх тварин [4]. Незважаючи на те, що завдання шкоди домашніми тваринами внаслідок порушення правил їх утримання є достатньо розповсюдженим та небезпечним за своїми наслідками явищем, думки фахівців щодо кримінальної відповідальності за такі діяння суттєво різняться. На переконання одних дослідників, чинний КК України не містить норми про відповідальність за порушення правил утримання тварин, наслідком чого стало б тілесне ушкодження або смерть людини. На думку інших, бездіяльність, яка полягає у відсутності належного контролю за тваринами, невтручання в їх поведінку, з боку того, хто міг убезпечити оточуючих від агресивної тварини, цілком охоплюється ст. 128 і ст. 119 КК України (якщо має місце необережне ставлення до суспільно небезпечних наслідків) або ст. 121 і ст. 115 КК України (якщо встановлено умисел щодо заподіяних наслідків) [2].

Погоджуючись у цілому із доцільністю криміналізації вищезгаданої поведінки, зупинимось на окремих моментах запропонованого складу злочину. Уявляється, що однаковою, а то на порядок і більшою небезпекою у контексті наслідків (коли «... тварина стала безпритульною або створила загрозу для життя або здоров'я людей – І.М.») буде характеризуватись порушення правил утримання й диких тварин (як звичних для нашої природи – вовків, ведмедів, хижих птахів, так і екзотичних – алігаторів). Саме тому предметом злочину пропонуваної ст. 2991 КК України повинні визнаватися не тільки домашні, а й дикі, хижі тварини, що утримуються, до прикладу, в неволі. В.О. Навроцький, переконаний у злочинності аналізованої поведінки людини, виокремлює умови настання кримінальної відповідальності за заподіяну тваринами шкоду, зокрема, особа була зобов'язана контролювати поведінку тварини, будучи її власником, або за родом роботи (дресирувальник, доглядач), або внаслідок попередньої поведінки (наприклад, дикі чи безпритульні тварини прикормлювались особою) [2].

Варто також відзначити, що пропоновані наслідки порушених правил утримання тварин у вигляді подальшої їх безпритульності або створення загрози для життя або здоров'я людей не відповідають категорії суспільної небезпечності та можуть бути визнані лише суспільно шкідливими, притаманними виключно адміністративним проступкам. Існуюча ж норма у КупАПі (ст.154) буде створювати проблеми у правозастосуванні, із необхідністю вирішення питань притягнення осіб до кримінальної чи адміністративної відповідальності. Як видається, кримінальна відповідальність повинна наставати у випадку реального спричинення шкоди життю чи здоров'ю потерпілого, а не внаслідок самої лише загрози.

Як свідчить практика, для переважної кількості випадків порушення правил утримання тварин характерною є бездіяльність з боку їх господарів, при цьому автор законопроекту вважає, що криміналізувати слід лише активну поведінку (на це вказує формулювання ч.2 ст. 2991, де мова йде про «ті самі дії»). Ця ж частина передбачає у якості наслідків спричинення значної шкоди життю чи здоров'ю людей. Зауважимо, що термін «значна шкода» є наскрізним кримінально-правовим поняттям, що вживається у контексті позначення матеріальної шкоди чи шкоди окремим правоохоронюваним інтересам – громадянина, державним чи громадським інтересам (ст.356 КК України), але аж ніяк не фізичної – шкоди здоров'ю чи життю особи. До того ж достатньо важко увітати на практиці, що означає собою «значна шкода життю» і яка шкода для життя буде «незначною».

Як вбачається, регламентація кримінальної відповідальності за жорстокі форми поведінки з тваринами є ще далекою від досконалості, предметом постійного наукового пошуку, критичних зауважень та пропозицій. Дискусія та обговорення пропонованих змін, спрямованих на вдосконалення механізму відповідної кримінально-правової охорони, однозначно сприятиме подальшій якості законодавчої конструкції, їх ефективній реалізації на практиці. Втім, дане зауваження рівнозначно стосується й інших проблем Особливої частини КК України.

1. Головка І.А. *Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 210.* // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe? – Заголовок з екрану.
2. Дудоров О., Письменський Є., Данилевський А. *Порушення правил утримання тварин: кримінально-правовий аспект проблеми* // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://old.vet.gov.ua/data/news/news_500.doc – Заголовок з екрану.

3. *Кримінальна та адміністративна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами : монограф. / Д.О. Калмиков, А.О. Данилевський; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. – 616 с.*
4. *Проект Закону про внесення змін до деяких законів України (щодо підвищення відповідальності осіб, які утримують домашніх тварин) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=47048 – Заголовок з екрану.*

Мельник П.В.

*Івано-Франківський університет права імені
Короля Данила Галицького, завідувач кафедри
кримінального права і процесу, к.ю.н., доцент*

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СЛУЖБОВИХ ОСІБ

21 лютого 2014 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо імплементації до національного законодавства положень статті 19 Конвенції ООН проти корупції»[1]. На підставі цього закону України внесено зміни до ст. 364 КК України, в новій редакції викладено ст. 365 КК України, виключено статті 365-1, 423 і 424 КК України. Тобто, Кримінальний кодекс України зазнав змін щодо кримінальної відповідальності службових осіб, зокрема за зловживання владою або службовим становищем, а також перевищення влади або службових повноважень.

1. Зміни ст. 364 КК України полягають у декриміналізації зловживання владою або службовим становищем службовою особою в особистих інтересах або в інтересах третіх осіб. Тепер кримінальній відповідальності за цією статтею КК України підлягають особи, які зловживають владою або службовим становищем тільки з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи. Завдяки цим змінам уникають кримінальної відповідальності службові особи, які використовують владу чи службове становище всупереч інтересам служби без корисливого мотиву: помста, заздрість, кар'єризм, протекціонізм. Оскільки під неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.....3

Борисов В.І., Фріс П.Л. Засади сучасної кримінально-правової політики України.....3

ДОКТРИНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ9

Батиргарєєва В.С. Цілі спеціальної конфіскації у системі запобігання злочинності9

Денисов С.Ф. Потенціал засобів протидії злочинності неповнолітніх 12

Денисова Т.А., Доробалюк О.П. Професійність персоналу пенітенціарної системи..... 17

Дудоров О.О. Проблеми кваліфікації шахрайства21

Книженко О.О. До питання протидії злочинам проти безпеки руху та експлуатації транспорту32

Орловська Н.А. Концептуальні питання кримінальної політики України щодо дітей у конфлікті із законом36

Савинова Н.А. Автономия воли под воздействием дистанционных коммуникаций: попытка виктимологической оценки.....41

Серебрянникова А.В. Уголовная ответственность за незаконное лишение свободы по УК Германии46

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА50

Балобанова Д.О. Особливості прояву категорії «розвиток» у сучасному кримінальному праві50

Габуда А.С. Окремі проблемні аспекти створення інституту кримінальних проступків.....54

Гуцуляк М.Я., Костюк Л.О. Поняття, зміст та ознаки суб'єктивної сторони складу злочину.....57

<i>Дмитрук М.М.</i> Деякі відмінності «змішаної вини» та «вина з двома формами» в теорії кримінального права.....	61
<i>Житний О.О.</i> Міжнародні зобов'язання України та питання розвитку національної політики в сфері боротьби зі злочинністю	64
<i>Kamensky D.V.</i> Criminal Liability for Tax Offenses Under the U.S. Federal Law: Structure, Main Features and Law Enforcement Policies	69
<i>Козич І.В.</i> Підсистеми політики в сфері протидії злочинності.....	73
<i>Макаренко А.С.</i> Щодо правової природи кримінального проступку	77
<i>Мартыненко И.Э.</i> Уголовно-правовые запреты, установленные в законодательстве государств-участников СНГ в отношении объектов историко-культурного наследия	82
<i>Медицький І.Б.</i> Перспективи удосконалення кримінального законодавства в частині відповідальності за жорстокі форми поведінки з тваринами.....	87
<i>Мельник П.В.</i> Проблеми кримінальної відповідальності службових осіб	90
<i>Острогляд О.В.</i> Правозастосовча діяльність як форма реалізації кримінально-правової політики	93
<i>Підгородинський В.М.</i> Честь та гідність особи як об'єкти правової охорони в сучасній кримінально-правовій політиці: до постановки проблеми.....	96
<i>Поліщук О.М.</i> Перспективи застосування інституту кримінальних проступків та інституту справ приватного обвинувачення як елементи політики у сфері боротьби зі злочинністю	100
<i>Trineva Y.O.</i> Policy in the area of counteracting crime: its bioethical principles	105

<i>Федорак Л.М.</i> Види простих одиничних злочинів	107
<i>Хилюта В.В.</i> Корыстная цель в уголовном праве: проблемы толкования	110
<i>Шевелева С.В.</i> Пределы принуждения в развитии уголовной политики России	115
<i>Бухтиярова К.С.</i> Етична природа «Злочину»: православний погляд	121
<i>Волошина К.В.</i> Кримінально-правова політика, напралена на вдосконалення сфери, пов'язаної з невиконанням рішення суду	125
<i>Горбунов М.М.</i> Заходи кримінально-правового характеру як елемент кримінально-правової політики України	129
<i>Коваленко І.А.</i> Кримінальна відповідальність за фальсифікацію лікарських засобів – важливий крок адаптації фармацевтичної галузі до норм Європейського Союзу	134
<i>Косіченко А.С.</i> Кримінально-правова політика протидії національній, расовій та релігійній нетерпимості в Україні	139
<i>Кравець Л.К.</i> Порівняльна характеристика кримінально-правового захисту інвестиційної безпеки фондового ринку за КК Російської Федерації та КК України	144
<i>Ігнатенко М.П.</i> До питання звільнення від кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних проступків	147
<i>Максимів О.Д.</i> Щодо визначення завдань політики України в сфері боротьби зі злочинністю	152
<i>Маломуж С.І.</i> Малозначність діяння у кримінально-правовій політиці: до питання шляхів удосконалення поняття	155
<i>Мнищенко Є.С.</i> Порушення права на отримання освіти як сфера впливу кримінально-правової політики	159

<i>Савінова Н.А., Дутчак С.Р.</i> Ефективність кримінально-правової політики України в сфері забезпечення прав пацієнта.....	166
<i>Смушак О.М.</i> Законодавче регулювання причетності до злочину на території українських земель, які входили до складу Великого князівства Литовського (XIV – 1566 р.)	169
<i>Сугак И.А.</i> Уголовно – правовые меры борьбы с наркоманией в Республике Беларусь	173
<i>Тимофеева Л.Ю.</i> Криминализация и декриминализация как проявление реализации принципа гуманизма в уголовном праве Украины	176
<i>Тубелець О.С.</i> Окремі аспекти ведення державної кримінально-правової статистики.....	180
<i>Чекмарьова І.М.</i> Інститут кримінальних проступків: актуальні проблеми в контексті кримінально-правової політики України	183
<i>Чернов Д.І.</i> Юридична колізія між ст. 209 КК України та Конституцією України	186
<i>Шпілярович В.В.</i> Актуальні проблеми дослідження правової природи спеціальної конфіскації як різновиду заходів безпеки	189
<i>Ярош В.В.</i> До питання вставлення санкцій за злочини у сфері службової діяльності.....	192

НОВЕЛИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНА ПОЛІТИКА196

<i>Басиста І.В.</i> Досвід слідчої практики крізь призму чинного КПК	196
<i>Гловюк І.В.</i> Проблеми визначення функціональної спрямованості діяльності керівника органу досудового розслідування	203

<i>Горох О.П.</i> Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання: окремі сучасні тенденції судової практики	207
<i>Загурський О.Б.</i> КПК України як засіб реалізації кримінальної процесуальної політики України	211
<i>Кадук С.В.</i> Система та види криміналістично-довідкових колекцій	215
<i>Kowalewska-Borys E.</i> Nowy model polskiego procesu karnego – między kontynentalnym a precedensowym zwalczaniem przestępczości	218
<i>Кубарев І.В.</i> Проблема етичності тактичних прийомів в умовах нового КПК України	227
<i>Навроцька В.В.</i> Недоліки правового регулювання угод про примирення за КПК 2012 р. та практики застосування цього інституту	231
<i>Сачко О.В.</i> Правова регламентація контрольної поставки та контрольної закупки як ефективних методів безпосереднього виявлення злочинів пов'язаних з незаконним обігом наркотиків	235
<i>Третьяков Г.М.</i> Криминалистическая характеристика способа совершения преднамеренного банкротства	239
<i>Чаплинська Ю.А.</i> Актуальні питання підготовки до проведення слідчого експерименту	242
<i>Амелін О.В.</i> Проблеми нормативного регулювання діяльності органів прокуратури України у сфері запобігання та протидії злочинності	247
<i>Кізіль М.А.</i> Дотримання прав людини та громадянина під час проведення досудового розслідування	250
<i>Кузнєцов М.Г.</i> Проблеми співвідношення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування	253

<i>Миськевич А.Ю.</i> Криміналістическа класифікація преступлень против порядку осуществлення економіческої діяльності по способу совершения преступлення.....	257
<i>Радьно Т.В.</i> Мнение потерпевшего в уголовном процессе как условие освобождения от уголовной ответственности.....	262
<i>Харченко І.Г.</i> Ентомологія як нетрадиційний криміналістичний метод боротьби з правопорушеннями	266
<i>Чінець О.І.</i> Захист прав людини під час провадження негласних слідчих (розшукових) дій	270

ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ274

<i>Богатирьова О.І.</i> Пробація як перспективний напрямок політики держави в сфері боротьби зі злочинністю	274
<i>Стеблінська О.С.</i> Наркоситуація в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах та її вплив на наркозлочинність в Україні	276
<i>Гальцова О.В.</i> Принцип поваги до прав і свобод людини при виконанні-відбуванні покарань як один з напрямів кримінально-виконавчої політики.....	280
<i>Михалко І.С.</i> Щодо принципів політики у сфері виконання кримінальних покарань	284
<i>Павлов В.Г.</i> Співвідношення призначеного покарання та режиму в місцях позбавлення волі	288

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ (ПРОФІЛАКТИЧНОЇ) ПОЛІТИКИ.....292

<i>Альмов Д.В.</i> Актуальные проблемы профилактики преступлений террористической направленности	292

<i>Колодяжний М.Г.</i> Загони самооборони: самоправство громадськості чи новий суб'єкт запобігання злочинності в Україні?	296
<i>Моисеева И.А.</i> Отставание контроля общества над преступностью как проблема криминологической политики	299
<i>Нетеса Н.В.</i> Щодо кримінологічних чинників соціальної обумовленості кримінальної відповідальності за порушення правил охорони або використання надр	302
<i>Петечел О.Ю.</i> До проблеми визначення поняття агресії.....	306
<i>Шеремет О.С.</i> Участь органів місцевого самоврядування у профілактиці злочинності: загальні питання.....	308
<i>Артюхова В.В.</i> Щодо кількісно-якісних показників хуліганства в Україні	312
<i>Босак К.С.</i> Політика держави щодо підтримання позитивних традицій та звичаїв	315
<i>Давтян Л.Г.</i> Податкова злочинність в Україні та її системні зв'язки	317
<i>Дзюба А.Ю.</i> Проблеми індивідуальної профілактики злочинності неповнолітніх	320
<i>Маршуба М.О.</i> О состоянии современной корыстно-насильственной преступности несовершеннолетних в Украине	324
<i>Олійник О.М.</i> Щодо актуальності нецільового використання бюджетних коштів у Збройних Силах України	327
<i>Шрамко С.С.</i> Актуальні питання правового регулювання участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні	330

Наукове видання

Матеріали
Міжнародної науково-практичної Ін-
тернет-конференції "Політика в сфері
боротьби зі злочинністю"

11-16 березня 2014 року

В авторській редакції
Комп'ютерна верстка Ігор КОЗИЧ

Підписано до друку 16.03.14. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 21,3. Наклад 120 пр.
Зам № 18/13-14.

Віддруковано
в Юридичному інституті
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

76018, м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 44а